

Despre opera literara Noapte de decembrie de Aexandru Macedonski

In prefata la volumul de Poezii, din 1882, Alexandru Macedonski avea sa scrie: "Sunt cinsprezece ani de cand scriu; sunt zece ani de cand am dat intaia oara la lumina o mica brosură sub titlul de Prima verba. in acest inter-val, dezbracandu-ma treptat de egoism, putui sa recunosc ca poetii nu sa improvizeaza. Toti ne nastem poeti, dar nu devin poeti decat aceia care se formeaza prin studiu, si astazi, pot sa zic cu mandrie, ca am fost - ca sunt - unul dintre cei dintai in scoala in care am invatat carte. Ea se numeste: scoala Nenorocirii. Din aceasta universitate sunt titlurile mele si n-am altele" (...) "Scopul meu va putea fi atins daca din interciocnirea de care am vorbit, va putea sa scapere Lumina, Binele si Adevarul".

Alexandru Macedonski actioneaza pe scena vietii literare in perioada de la sfarsitul secolului al XIX-lea si inceputul secolului al XX-lea, facand trecerea de la romantismul eminescian spre curentele novatoare si in special spre simbolism.

In 1922 Fundoianu marturisea ca "ignorandu-l pe Eminescu, Macedonski preeminescianizeaza".

Poet, prozator si dramaturg, ramane in literatura in special ca autor al Noptilor, ce se inscriu in sfera romantismului, si al ciclului de Rondeluri, acestea apartinand clasicismului.

Ca sef de scoala, Alexandru Macedonski descopera si lanseaza tinere talente, ca de exemplu: George Bacovia, Tudor Arghezi, Tudor Vianu, Gala Galaction, ale caror opere avea sa le publice in Literatorul si in Liga ortodoxa.

Desi scriitor de certa valoare, era, totusi, foarte contestat in epoca sa. Cu toate acestea, fiind constient de calitatile sale artistice, nu isi pierde increderea intr-o recunoastere viitoare si de aceea scrie: "Dar cand patru generatii peste moartea mea vor trece /.../ Va suna si pentru mine al dreptatii ceas deplin...".

In domeniul poeziei, Macedonski se impune mai ales cu ciclul Noptilor (in literatura universala un ciclu de poezii cu acelasi titlu mai scrisese Alfred de Musset). Cu mult inainte de 1901, cand creeaza capodopera sa, Noapte de decembrie, poetul publica Noapte de noiembrie, "Noapte de ianuarie, Noapte de februarie, cu un pronuntat caracter critic, social si protestatar, in timp ce in Noapte de mai sunt evocate cu multa maiestrie puritatea si frumusetile unice ale naturii. In Noapte de decembrie Macedonski nu face altceva decat sa; fixeze conditia poetului de geniu in cadrul unei lumi prea inguste pentru maretia acestuia.

In anul 1890 ia nastere poemul in proza Meka si Meka bazat pe valorificarea unei legende orientale. si tot acest poem va sta la baza capodoperei macedonskiene.

Meka si Meka este o parabola, dictata de inspiratia "cu limba de foc" a unui poet sarac, in dezacord cu lumea guvernata de o totala lipsa de onestitate. Ali-ben-Mahomet-ben-Hassan primeste de la

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

tatal sau, impreuna cu o imensa avere, indemnul de a nu se abate niciodata de la drumul drept. Principiul acesta este cu sfintenie respectat de tanarul print care, hotarat sa plece la Meka, cetatea sfanta a musulmanilor, strabate calea cea dreapta, insotit fiind de o stralucitoare caravana. Pocitan-ben-Pehli-van porneste si el spre aceeași tinta, dar pe cale ocolita. Convoiul lui Ali pierde in mijlocul pustiei, iar el are impresia ca il vede pe cersetor intrand pe poarta "Mekai pamantesti", in timp ce emirul paseste pragul "Mekai ceresti".

In poemul macedonskian, printul este simbolul credintei nestramutate intr-un ideal, este simbolul eticii superioare a geniului, hotarat sa mearga pe drumul ales indiferent de dificultati pe care le are de intampinat. In opozitie cu emirul, drumetul pocit simbolizeaza conditia omului comun. Macedonski isi propune de fapt sa releve atitudinea omului superior fata de viata, de vicisitudinile ei si fata de idealul ravnit.

Pe de alta parte, este vorba de intangibilitatea absolutului, de "tragedia idealului in veci neatins", cum spune Eugen Lovinescu.

Din perspectiva conditiei geniului, intre Noapte de decembrie, Luceafarul eminescian si chiar Mistretul cu colti de argint a lui Augustin Doinas se pot gasi similitudini.

Din punct de vedere al compozitiei, remarcam ca poemul se structureaza pe trei momente principale, unite de motivul inspiratiei.

In partea intai, poetul este prezentat intr-un mediu natural ostil, o realitate neconvenabila ce trebuie inlocuita cu una convenabila.

In cea de-a doua parte, se afla intr-o continua cautare a conditiei sale de artist. Pentru aceasta este necesara sugestia stingerii, mortificarea elementului material ("Faptura de huma de mult a pierit..." "E moarta odaia si mort e poetul", "Arhanghel de aur, cu tine ce aduci?/ si flacara spune aduc inspirarea.../ Asculta, si canta si tanar refii!").

Astfel se produce saltul din cotidian in fantastic si din material in spiritual.

Sub raport stilistic, figura centrala a acestor doua parti este simbolul - Campia "pustie si alba", "viscolu-albastru", "ochiu-otelit" al lumii sunt elemente menite sa defineasca conditia de damnat a poetului.

Partea a treia a poemului se distinge printr-o mai pronuntata tenta epica. Sunt prezentate ipostazele evolutiei simbolice a emirului spre Meka.

Emirul paraseste "roza idila" a Bagdadului pentru ca mirajul cetatii preasfinte devine pentru el o obsesie.

In timp ce lasa in urma "rozul Bagdadului" il intilneste pe "drumetul zdrentaros si pocit", de care apoi se desparte, urmandu-si fiecare calea simbolic: "si pleaca drumetul pe-un drum ce coteste.../ Pocit, schiop si searbad abia se taraste/.../ "Iar el, el, emirul, de asemenea pleaca -/ Pustia-l asteapta in largu-i sa o treaca...".

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

Tanarul print, mergand pe drumul drept, isi pierde caravana in nisipurile si arsita neiertatoare a desertului, el insusi aflandu-se la capatul puterilor.

Apoi, viziunea inselatoare a Mekai, pe care o are la un moment dat, ii aprinde in suflet flacara sperantei: "Emirul, puterea si-o strange.../ Chiar portile albe le poate vedea.../ E Meka! E Meka! s-alearga spre ea./ Spre albele ziduri, alearga - alearga./ si albele ziduri, lucesc - stralucesc,/ Dar Meka incepe si dansa sa mearga".

Pe cand frumoasa lui Meka "ramane naluca in zarea pustie", emirul vede cum "drumetul zdrentaros si pocit" paseste pe poarta cetatii sfinte, In final "moare emirul sub jarul pustiei".

La nivelul limbajului remarcam ca acesta, in special in partea a treia a poeziei, este metaforic. Structura unitara si pitorescul limbii sunt obtinute cu ajutorul simbolurilor, ce par uneori definitii poetice: "Pustia e-o mare aprinsa de soare". Prin acelasi mijloc poetic sunt evocate frumusetea, bogatia si tineretea emirului: "E tanar, e farmec, e traznet. e zeu".

in afara de metaforele propriu-zise, poetul mai utilizeaza epitetele ornante, cromatice ("rozul Bagdad", "roza idila"), insa predominante sunt epitetele metaforizante: "O tanara umbra de soare-l fereste".

Critica literara vorbeste in cazul poeziei lui Macedonski de un anumit miracol al potrivirii cuvintelor, care alaturi de tehnica refrenului confera muzicalitate versurilor.

in concluzie, prin tema, Noapte de decembrie este romantica, iar prin muzicalitate, prin cultul pietrelor pretioase si cromatica apartine simbolismului. Deci aceasta capodopera este o sinteza intre traditia romantica si elementele innoitoare simboliste.

Concluzii:

G. Calinescu: "...Macedonski dadu la 28 de ani, in 1882, intaiul sau volum notabil de Poezii. La varsta aceasta Eminescu apareasa asa de bine definit in trasaturile lui fundamentale incat intelegem numaidecat destinul lui Macedonski: era prea putin inarmat spre a lupta cu un urias, prea apropiat de ecourile unei izbanzi ca sa se poata alimenta din reactiunea spiritului public in tirania unei singure lire".

Tudor Vianu: "Originalitatea lui incontestabila, indrazneala exceptiilor si atitudinilor lui, farmecul cantecului sau, cand jubiland' de bucurie, cand dulce si melancolic, forta si fecunditatea imaginatiei sale, armonia savanta a lirei pe care o instrunea, nenumaratele sale initiative poetice care si-au gasit atatia imitatori si continuatori, toate acestea fac din Macedonski unul din cei mai mari: poeti ai literaturii romane.

Alaturi de Grigore Alexandrescu, de Alecsandri, de Eminescu, Cosbuc, Macedonski, este unul din clasicii nostri, adica unul din poetii care, pornind de la ex-perientele fundamentale ale sufletului omenesc, au atins in cantecul lor armonia si plenitudinea, faurind modele durabile pentru intreaga

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari

<http://referatenoi.ro>

creatie ulterioara si opere catre care sufletului ii place sa se intoarca".